06/09/2022

Слово на Пловдивския митрополит Николай по случай празника на Съединението

Обични в Господа братя и сестри,

когато подготвях днешното си слово по повод Деня на Съединението, реших да прегледам какво съм казвал предишните години на този празник, защото имам чувството, че всяка година говорим едно и също. За съжаление съм прав. Вижте, например, какво съм казал в словото си на този ден през 2013 г.

„Ще попитате дали в днешния ден, в деня, в който честваме Съединението на България, Българската православна църква ще каже няколко думи по актуалните политически събития? Дали Църквата ще заеме страна? С какви думи тя ще охарактеризира случващото се. Как ще го коментира? Какъв призив ще отправи? Думите, които характеризират случващото се, вече са казани. Ето само няколко цитата от вчерашната преса: „Яростна конфронтация”, „Още като деца започваме да мразим тези, които мислят”, „Голямото мразене”, „Здравият разум напуска последните територии в

колективното българско съзнание”, „Пълно отсъствие на допирни точки между опонентите”, „Състояние на пълна гражданска непоносимост”, „Егоизъм, който връзва краката на държавата с железни окови”. Това са думи на независими коментатори и те много ясно назовават състоянието, в което е изпаднало обществото ни. Омраза. Безпаметност. Гняв. Егоизъм.”

Това съм казал преди девет години. Тогава съм цитирал вестникарските заглавия от 5 септември 2013 г. Ако прегледаме вчерашните публикации в социалните медии, сигурно ще прочетем същите заглавия. Девет години все едно и също. Омраза до степен на безпаметност, гняв, егоизъм. Съгласете се, че това не е нормално.

Не мога да не отбележа, обаче, че се наблюдава известно развитие. Ако преди омразата беше насаждана и нагнетявана по-скоро по принцип, от две години насам тя вече добива персонифицирани черти. Сега конкретни групи хора биват призовавани да мразят конкретни други групи хора. Младите да мразят старите. Хората от центъра да мразят хората от покрайнините. Слушащите един вид музика трябва задължително да мразят слушащите друг вид музика. Работещите в сферата на високите технологии да се отнасят с пренебрежение, да не кажа с презрение, към обикновените работници. Излиза, че ти вече не можеш да се идентифицираш с определен социален кръг, ако задължително не мразиш хората от другите социални кръгове. За омразата на политическа основа изобщо да не говорим, там тя вече граничи с истерия.

В омразата на политическа основа се очертава и една още по-опасна тенденция. Напоследък започнахме да чуваме призиви за елиминиране и едва ли не физическо ликвидиране на конкретни личности, назовавани поименно. Имам чувството, че се връщаме във времената на испанската инквизиция, когато самозабравили се хора, присвоили си светска власт, са изгаряли на клади тези, които не са мислели като тях, след скалъпени, фарсови съдебни процеси, провеждани уж от позицията на някакви ценности. За никакви ценности не е ставало дума, а само за упражняване на груба, безчовечна власт. За политика, представяна като религия. Искам много добре да запомните, че инквизицията като институция е изобретение на западната църква.

Тормозенето, унижаването, малтретирането и унищожаването на хора заради убежденията им, или защото ги смятаме за по-низши от нас, или просто защото не ни харесват, са средновековни практики, въведени на Запад, които ние в Светата Православна Църква смятаме за еретически и

категорично отхвърляме и осъждаме. Ако там най-важната ценност е да упражняваш надмощие, а методът за постигане на надмощие е „разделяй и владей”, чрез сеене на омраза, то за нас най-важна ценност е любовта, а методът за изглаждане на противоречията се казва диалог и съборност.

Когато казвам това, се замислям и върху нещо друго. От началото на прехода българите изпращат децата си драговолно и радушно на запад с хиляди и хиляди, за да учат там и да попият западните ценности. Сега те започнаха да се връщат и се оказва, че освен знания, които тепърва ще очакваме да приложат, някои от тях са попили презрение към родното, неуважение към родителите, краен индивидуализъм, материализъм, егоизъм и на всичкото отгоре готовност да налагат наученото насила с методите на инквизицията.

Те говорят за политика, но на практика се държат като религиозни фанатици, изповядващи някаква „религия на омразата”, ако изобщо може да има такава. Тази война на омразата, в която нашите деца стават инструменти на злото, трябва да спре веднага. Всички сме длъжни да го направим. А, ако има възрастни, които ги насъскват и се възползват от неопитността им, то те трябва да бъдат изобличени сурово от цялото общество. Казвам това, между другото, но ви моля да се замислите над въпроса, защото ми се струва важен.

Сега чуйте, какво е казал по темата за омразата Свети Апостол Иоан Богослов: „Който казва, че е в светлината, а мрази брата си, той още е в тъмнината. Който обича брата си, той пребъдва в светлината и в него няма съблазън. А който мрази брата си, той се намира в тъмнината, и в тъмнината ходи и не знае накъде отива, защото тъмнината е ослепила очите му.” (1 Иоан 2:9-11).

Запомнете, братя и сестри, този съвет на Апостола: когато някой ви говори, гледайте очите му. Устата може да лъже, но очите не лъжат. Ако той ви говори за омраза и в очите му има тъмнина, знайте, че тъмнината го е ослепила и той не знае накъде отива. А щом не знае накъде отива, няма как да ви отведе на добро място. Вижте колко просто и ясно го е казал Апостолът. Гледайте очите и по тях ще разберете кой кой е.

Толкова по актуалните въпроси.

Сега ще ви помоля да излезем отпред пред храма и да отслужим една кратка панихида пред паметника на Гавраил Кръстевич, който поставихме тук на днешния ден преди една година. Да поменем дейците за Съединението на България, измежду които той, според нас, заема най-видно място. Нека ви

припомня, че Гавраил Кръстевич е човекът, който е съставил и е поднесъл на султана за подпис фермана за учредяване на Българската Екзархия. В него той лично е начертал границите на Екзархията, които после стават граници на Сан-Стефанска България. Той е написал и първия Екзархийски устав. И като генерал-губернатор на Източна Румелия не просто не е попречил да стане Съединението, но е съдействал пред султана то да бъде прието и по-късно юридически закрепено.

Впрочем, нека кажа, че Гавраил Кръстевич е завършил право в Париж, което показва, че западното образование не е задължително лошо нещо. Разликата между него и някои от днешните наши възпитаници на западните университети е, че той е бил имунизиран срещу един от основните уроци на западното образование, а именно, че всичко може да е обект на сделка и че всичко се продава. Като православен човек той е знаел, че има неща, които не се продават. Като например, братята и сестрите ти, които трябва да обичаш, както обичаш себе си, отечеството ти, православната ти вяра и православните ценности. Ако това можем да преподадем на младите, ще сме напълно успели.

Благодаря на сдружението Граждански клуб, на Кмета на град Пловдив и на общинските ни съветници, които подеха инициативата и обявиха Гавраил Кръстевич посмъртно за почетен гражданин на Пловдив. Един от малкото случаи у нас, в които се отдава признание, макар и посмъртно, не на либерален революционер, а на консервативен строител. Тези знаци са важни, по-важни отколкото предполагаме и аз благодаря на първенците на град Пловдив, че разбират значението на знаците.

Ще завърша с думите на Свети Апостол Павел към Коринтяни, които съм цитирал в словото си през 2020 г., но не е излишно да ги повторим: „Моля ви, братя, в името на Господа нашего Иисуса Христа, да говорите всички едно и също, и да няма помежду ви разцепления, а да бъдете съединени в един дух и в една мисъл.” (1.Кор. 1:10).

Моля ви и аз, в името на нашия Господ Иисус Христос, да спрем да се влияем от сеещите омраза и разцепления, да ги игнорираме и изолираме от нашата среда, да изповядаме и си простим волните и неволни прегрешения и да започнем да се обединяваме като народ и нация. Приканвам всички свещенослужители в поверената ми епархия към усърдна молитва в следващите дни и седмици, Бог да запази страната ни и народа ни и да му даде мир, благоденствие и благословен успех.

Честито Съединение!

Бог да пази България!

Гр. Пловдив

6 септември 2022 година

Видео от Словото на Пловдивския митрополит Николай по случай празника на Съединението

bg-patriarshia.bg